Nº. 90. 1853.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

ZATURDAG 16 APRIL.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 14 April jl., nº. 60, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1º. aan *J. H. de Weerd* op zijn verzoek eervol ontslag te verleenen als burgemeester van Nieuwe Pekel-A;

2º. te benoemen tot burgemeester der nagemelde gemeenten, als:
van Finsterwolde, *R. J. Roelofs;*
van Midwolde, *D. E. de Jager;*
van Bellingwolde, *L. Kars;*
van Vlagtwedde en Onstwedde, mr. *F. Roessingh;*
van Oude Pekel-A, *T. Borgesius;*
van Veendam, *D. H. Bosscher;*
van Wildervank, mr. *H. J. Engelkens* jr.;
van Slochteren, *H. G. Maathuis;*
van Bierum, *J. G. Bleeker;*
van Bedum en Adorp, mr. *C. W. P. van Naerssen;*
van Uithuizermeeden, *G. Bakker;*
van Hoogezand, mr. *M. J. ter Hazeborg;*
van Sappemeer, *O. Oving;*
van Noordbroek, mr. *R. A. Cleveringa;*
van Nieuwe Pekel-A, *K. M. Brouwer.*

Bij Koninklijk besluit van den 13den April 1853, nº. 52, zijn verleend de volgende pensioenen, als aan:

NAAM.	QUALITEIT.	Bedrag van het pensioen	Artt. der wet van 9 Mei 1846 (*St.* nº. 24) krachtens welke het pensioen is verleend.	Redenen van pensionnering.
Mr. J. F. Abbema,	ontvanger van het buitengewoon zegel, te Amsterdam.	f 4000	3*a* en 43	Wegens ouderdom en diensttijd.
G. N. Laan,	ontvanger der directe bel. te Utrecht.	3439	id.	id.
G. Sterk,	ontvanger der directe belastingen en acc. te Boxtel.	1440	5 en 43	Wegens ligchamelijke ongeschiktheid.
Mr. J. de Kruijff,	inspecteur-controleur der veenderijen in het 1ste district.	1485	6 en 43	Wegens ouderdom en diensttijd.
F. van West,	eerste commies bij de directie van het grootboek der nat. schuld.	1933	3*a* en 43	id.
J. G. Roelof of Roelofs,	visiteur der in- en uitg. regten en accijnsen te Rotterdam.	883	5 en 43	Wegens ligchamelijke ongeschiktheid.
J. F. Busch,	commies der 1ste klasse bij 's Rijks bel. te Nijkerk.	401	id.	id.
D. A. Monhemius,	id. te Nijmegen.	359	id	id.
H. du Buisson,	brievenbesteller aan het postk. te Middelburg.	194	id.	id.
A. van Hoijweghen, wed. van A. Hegemars,	in leven commies der 2de kl. bij 's Rijks belastingen te Baarle Nassau.	126	50 en 51	Verkregen regten
J. C. E. Frappier, minderjarige zoon van wijlen J. G. Frappier en C. J. A. P. d'Hennequin, onder voogdij van J. F. Bennink,	in leven linie-inspecteur van 's Rijks middelen te Nijmegen.	683	id.	id.
B. Bosch,	schatter van het slagtvee te 's Heerenberg.	106	5 en 31	Door het vervallen van zijn ambt.
S. Bon, wed. van J. Kerkhof,	in leven commies der 3de klasse bij 's Rijks bel. te Voorburg.	254	50 en 51	Verkregen regten
E. J. van Hattum, wed. van H. Vriesekolk,	in leven ontvanger der directe bel. en acc.	198	63	id.
J. P. Schuman, wed. van H. Meijer,	in leven visiteur der in- en uitg. regten en acc.	207	id.	id.
A. van Leeuwen,	schatter van het slagtvee te Borne.	185	5 en 31	Door het vervallen van zijn ambt

Bij Koninklijk besluit van den 14den April 1853, nº. 52, is de gemeente Wanssum (Limburg) met het daaronder behoorende dorp Geisteren, thans een onderdeel uitmakende van het kantoor der directe belastingen en accijnsen te Broekhuizen, daarvan afgescheiden en toegevoegd aan het kantoor derzelfde middelen te Venray. Voorts zijn bij hetzelfde besluit benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen te Broekhuizen c. a. de heer *M. H. van Slijpe*, thans ontvanger der in- en uitgaande regten te Keulsche Barrière;

te Venray c. a. de heer *P. F. A. van Wintershoven*, surnumerair der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Maastricht.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's Gravenhage, *den 15den April* 1853.

OVERZIGT *van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de drie eerste maanden van 1853, in vergelijking gebragt met derzelver opbrengst over de drie eerste maanden van 1852.*

BENAMING DER MIDDELEN.	Bedrag der raming.	1/4 der raming.	Opbrengst over de drie eerste maanden van 1853.	Opbrengst over de drie eerste maanden van 1852.
Directe belastingen.				
Grondbelasting	f 10,145,925.00	f 2,536,481.25	f 2,361,759.98	f 2,291,583.06
Personeel	6,204,000.00	1,551,000.00	1,392,440.18	1,470,204.54
Patenten	2,393,600.00	598,400.00	504,003.04^{5}	569,856.75^{5}
Regt op de mijnen	193.43	48.35^{5}	»	»
Totaal	f 18,743,718.43	f 4,685,929.60^{5}	f 4,258,203.20^{5}	f 4,331,644.35^{5}
In- en uitgaande regten en scheepvaartregten.				
Regten op den in- en uitvoer	f 3,616,000.00	f 904,000.00	f 775,172.63^{5}	f 790,360.49^{5}
Tonneg. van de zeeschepen	452,000.00	113,000.00	87,914.67^{5}	127,545.58^{5}
Scheepvaartregten	500,000.00	125,000.00	74,310.71	97,153.76^{5}
Vuur-, ton- en bakengelden	200,000.00	50,000.00	43,496.98	56,121.37^{5}
Formaat-zegel	9,660.00	2,415.00	2,044.87	2,226.73
Totaal	f 4,777,660.00	f 1,194,415.00	f 982,939.87	f 1,073,407.93
Accijnsen.				
Suiker	f 1,363,636.36	f 340,909.09	f 98,376.79^{5}	f 147,746.14^{5}
Wijn	1,110,000.00	277,500.00	263,509.07^{5}	271,998.15^{5}
Binnenlandsch gedistilleerd	3,922,000.00	980,500.00	723,106.88	731,533.38
Buitenlandsch gedistilleerd	266,400.00	66,600.00	63,766.91^{5}	62,484.01^{5}
Geslagt	1,090,890.00	272,722.50	281,990.22^{5}	455,348.52^{5}
Zout	2,208,000.00	552,000.00	339,927.42	328,586.73^{5}
Zeep	1,138,500.00	284,625.00	217,881.09^{5}	240,845.53^{5}
Bieren en azijnen	414,000.00	103,500.00	111,580.93	104,525.84
Steenkolen	862,500.00	215,625.00	430,423.41	399,980.34^{5}
Turf	1,312,000.00	328,000.00	844,654.47	810,976.83
Gemaal	4,059,000.00	1,014,750.00	1,017,101.42	969,166.15^{5}
10 % collectief zegel	1,774,692.63^{5}	443,673.16	438,970.01	452,066.60^{5}
Vervoerbiljetten	81,400.00	20,350.00	16,490.72	16,576.56
Totaal	f 19,603,018.99^{5}	f 4,900,754.75	f 4,847,779.56^{5}	f 4,991,804.82^{5}
Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.				
Belasting	f 140,000.00	f 35,000.00	f 36,349.86	f 31,979.15^{5}
Essaailoon	21,000.00	5,250.00	5,921.22^{5}	»
Totaal	f 161,000.00	f 40,250.00	f 42,271.08^{5}	f 31,979.15^{5}
Indirecte belastingen.				
Zegelregten	f 1,587,000.00	f 396,750.00	f 408,975.55	f 417,498.88^{5}
Registratieregten	4,236,600.00	1,059,150.00	1,220,000.06	1,133,307.64
Griffieregten	41,400.00	10,350.00	11,414.54^{5}	11,008.65
Hypotheekregten	345,000.00	86,250.00	102,658.35	98,375.11^{5}
Successieregten	3,243.000.10	810,750.00	896,357.91^{5}	701,863.49^{5}
Totaal	f 9,453,000.00	f 2,363,250.00	f 2,639,406.42	f 2,362,051.78^{5}
Opbrengst der posterijen	f 1,300,000.00	f 325,000.00	f 369,111.75	f 357,843.61^{5}
Opbrengst der Staats-loterij.	f 400,000.00	f 100,000.00	f 137,959.50	f 138,746.00
Totaal-generaal	f 54,438,397.42^{5}	f 13,609,599.35^{5}	f 13,277,671.39^{5}	f 13,287,477.66^{5}

SPLITSING *van de opbrengst der directe belastingen over de drie eerste maanden van 1853.*

DIENST-JAREN.	Grond-belasting.	Personeel.	Patenten.	Regt op de mijnen.	Totaal.
1853	f 2,161,591.17^{5}	»	»	»	f 2,161,591.17^{5}
1852	199,364.74	f 1,337,952.55	f 493,361.87^{5}	»	2,030,679.16^{5}
1851	804.06^{5}	54,487.63	10,641.17	»	65,932.86^{5}
Tot. gen.	f 2,361,759.98	f 1,392,440.18	f 504,003.04^{5}	»	f 4,258,203.20^{5}

Aan de heden ontvangen Javasche Couranten, loopende tot den 26sten Februarij jl., ontleenen wij het volgende:

Bij resolutie van 15 Februarij had de Gouverneur-Generaal goedgevonden:

Eerstelijk, te bepalen:

1º. dat alle heerendiensten, bij welke de dagelijksche behoefte aan dienstpligtigen zich vooraf met eenige zekerheid berekenen, of die aan bepaalde dessas kunnen worden toegewezen, of waarvoor een zeker

getal dienstpligtigen kan worden afgezonderd, vast zullen worden geregeld; zoodat de daarvoor benoodigde dienstpligtigen ten gevolge van de aan de dessashoofden bekend gemaakte regeling, op vaste beurten en op last dier hoofden, echter zonder van het districtsbestuur of nog hooger uitgaande oproeping, uitkomen;

2°. dat door de hoofden van gewestelijk bestuur met de meeste klem zal moeten worden gewaakt, dat geene dienstpligtigen uitkomen, wanneer van hunne diensten niet werkelijk gebruik kan worden gemaakt, en dat mitsdien voor de diensten, welke voor geene vaste regeling vatbaar zijn en bij welke het getal der benoodigde werklieden vooraf niet met genoegzame zekerheid is te ramen, de dienstpligtigen telkens door het districtsbestuur, ten gevolge van de daartoe van het hoofd van het gewestelijk bestuur uitgaande bevelen of algemeene voorschriften, zullen moeten worden opgeroepen.

Voorts waren door den Gouverneur-Generaal nog de volgende beschikkingen genomen:

(*Javasche Courant van den 2den Februarij.*)

bij het civiel departement:

ontslagen: op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, mr. B. G. Rinia van Nauta, omgaande regter in de 1ste afdeeling op Java;

op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de adsistent bij het landbouw-scheikundig laboratorium te Buitenzorg, F. D. J. van der Pant;

eervol, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, E. A. R. L. van Hoëvell, uit zijne betrekking van 3den commies op het residentiekantoor te Soerabaija;

de ambtenaar mr. J. K. de Wit, uit de betrekking van president van den raad van justitie te Macassar;

de ambtenaar C. van de Velde, uit de betrekking van adsistent-resident en magistraat te Macassar;

benoemd: tot 3den commies op het residentiekantoor te Soerabaija, M. S. van Bulderen, gewezen 3de commies ter algemeene secretarie, van verlof uit Nederland teruggekeerd; thans op wachtgeld;

tot translateur voor de Fransche en Nederduitsche talen te Batavia, J. Faes, klerk op het residentiekantoor aldaar;

toegevoegd, aan den raad van Nederlandsch Indie, de 2de commies ter algemeene secretarie C. Boers;

gecontinueerd, voor het jaar 1853, als lid van de commissie van revisie, ingesteld bij art. 49 der bepalingen op het beheer van 's lands geldmiddelen (*Staatsblad* 1831 n°. 71), de heer W. C. Filet, hoofd-intendant der militaire administratie;

ingetrokken, op zijn verzoek, de vergunning aan G. E. G. van den Bossche verleend, om alsnog gebruik te maken van zijne benoeming bij besluit van 4 Februarij 1846, n°. 9, tot translateur voor de Fransche en Engelsche talen te Batavia;

(*Javasche Courant van den 5den Februarij.*)

bij het civiel departement:

ontslagen: wegens vertrek, eervol, de kapitein der infanterie J. F. Sorg, uit de betrekking van lid in den raad van justitie te Ternate;

eervol, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de administrateur der tinmijnen te Koba (Banka) A. J. Wattian;

ingetrokken, het besluit van den 10den December 1852, n°. 3, bij hetwelk de secretaris der wees- en boedelkamer te Samarang, J. C. Weeraat is benoemd tot adsistent-resident voor de comptabiliteit te Samarang, tevens superintendent van het vendudepartement aldaar;

benoemd: tot lid in den raad van justitie te Ternate, de kapitein, militaire kommandant aldaar, J. C. van den Ham;

tot adsistent-resident voor de comptabiliteit, tevens superintendent van het vendudepartement te Samarang, C. de Chauvigny de Blot, ambtenaar op wachtgeld;

tot adsistent-resident van Madura, F. N. Nieuwenhuijzen, thans adsistent-resident voor de politie te Soerabaija;

op het bureau van den resident van Batavia, tot 1sten commies, J. E. Munnik, thans 2de commies;

tot 2den commies, C. Th. Simonet, thans 3de commies;

tot 3den commies, J. B. M. Boshouwer, thans 1ste klerk op dat bureau;

tot administrateurs der tinmijnen op het eiland Banka: te Pankal Pinang, H. G. Dielwart, thans administrateur der tinmijnen te Soengi-Slan;

te Tobo-Ali, V. Opperman, thans 1ste commies op het kantoor van den adsistent-resident der ommelanden van Batavia;

te Soengi-Slan, S. B. Dumans, thans 1ste commies ter algemeene secretarie;

te Jeboes, L. A. Hoogenstraaten, thans 1ste commies bij den hoofd-administrateur der marine;

te Koba, J. H. van Slingerlandt, thans élève bij het mijnwezen op Banka;

gewijzigd, het besluit van den 25sten April 1852, n°. 4, waarbij de secretaris der residentie Borneo's Zuid- en Ooster-afdeeling, L. M. H. Kulenkamp Lemmers, eervol uit 's lands dienst is ontslagen;

zullende hij geacht worden eervol uit *die betrekking* te zijn ontslagen.

gesteld: ter beschikking van den directeur der cultures, de klerk bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia W. C. D. A. Th. Musquetier;

als ambtenaar voor de contrôle der landelijke inkomsten en cultures, L. M. H. Kulenkamp Lemmers;

toegestaan, een jaar verlof naar Nederland, buiten bezwaar van den lande, aan den predikant bij de Protestantsche gemeente te Pasoeroean A. van Davelaar;

ontslagen, eervol, wegens vertrek, de 2de luitenant J. N. Terbrask;

bevorderd: tot kapitein, de 1ste luitenant H. Calicher;

tot 1sten luitenant-adjudant, de 2de luitenant-adjudant E. P. Pohl;

tot 1sten luitenant, de 2de luitenant F. L. Esser;

benoemd: tot 2de luitenants, de adjudant-onderofficier J. O. P. A. W. Andela, de schutter G. J. Graichen en de inlandsche sergeant Intje Tempel;

bij het marine-departement:

ontslagen: eervol, de eervol uit 's lands dienst ontslagen kapitein-ter-zee J. N. Olijve, als lid der commissie tot verbetering der Indische zeekaarten; onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezene diensten;

benoemd: tot lid der commissie tot verbetering der Indische zeekaarten, de kapitein ter zee A. baron Collot d'Escury, kommanderende Zijner Majesteits wachtschip *Boreas* ter reede van Batavia.

(*Javasche Courant van den 9den Februarij.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, wegens vertrek, eervol, de kapitein der infanterie C. L. Schukking, uit de betrekking van lid in den raad van justitie te Padang;

benoemd: tot lid in den raad van justitie te Padang, G. L. Brocx, ingenieur der 2de klasse van den waterstaat en 's lands gebouwen;

tot resident van Banjoemaas, jhr. mr. H. C. van der Wijck, ambtenaar op non-activiteit, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, laatst adsistent-resident van Buitenzorg;

gesteld ter beschikking van den directeur der cultures, de ambtenaren der 2de klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie B. van Baak en G. Birnie;

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, de ridmeester pangeran Prawiro Adie Negoro;

bevorderd, tot ridmeester, de 1ste luitenant Soeto Mengolo;

tot 1sten luitenant, de 2de luitenant radhen Ario Soero di Loijo;

benoemd, tot 2den luitenant, de opperwachtmeester Troeno Mengollo;

bij het militair departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de officier van gezondheid der 1ste klasse A. Gobée;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, buiten bezwaar van den lande, aan den kapitein der infanterie W. F. G. L. Sickinghe;

bij het corps genie en sapeurs, bevorderd: tot kapitein, de 1ste luitenant H. Bleckman;

tot 1sten luitenant, de 2de luitenant J. Schäfer, beiden van de genie.

overgeplaatst: bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Macassar, de officier van gezondheid der 1ste klasse F. H. M. Schmitz, thans te Samarang;

bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der 1ste klasse G. J. van Thienen, thans te Soerabaija;

bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Benkoelen, de officier van gezondheid der 2de klasse H. C. K. F. de Ruijter, thans te Samarang;

bij de geneeskundige dienst ter Sumatra's Westkust, de officier van gezondheid der 3de klasse C. J. Sneltjes, thans te Samarang;

goedgekeurd, dat door het militair departement zijn overgeplaatst, bij de infanterie, bij het 1ste bataillon, de kapitein B. de Vries, van het 7de bataillon;

bij het 4de bataillon, de kapitein H. D. van Falenstein Heldeman, van het garnizoens-bataillon in de 3de afdeeling (Banjermassing);

bij het 7de bataillon, de kapitein E. C. O. von Bose, van het 1ste bataillon;

bij het 10de bataillon, de 2de luitenant V. G. L. de Mol, van het 11de bataillon;

bij het 12de bataillon, de kapitein N. Kloesmeijer, van het garnizoens-bataillon in de 2de afdeeling, en de 2de luitenant L. F. Rusette, van het 7de bataillon;

bij het 13de bataillon, de 1ste luitenant P. J. E. Hartsteen, van het 11de bataillon, en de 2de luitenant A. C. E. G. L. Bols, van het 1ste bataillon;

bij het 14de bataillon, de kapitein P. van der Hof, van het 6de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling, de 2de luitenant E. F. L. von Schmerfeld, van het 14de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling, de kapitein W. Lammerse van het 10de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling, de kapitein F. van de Grampel, van het 4de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de 2de luitenant J. C. Steenbergen, van het 11de bataillon;

bij de artillerie: bij het personeel, de 1ste luitenant J. C. E. de Mol van Otterloo, van het materieel;

bij het materieel, de 2de luitenant F. J. U. Sesseler, van het personeel;

(*Javasche courant van den 12den Februarij.*)

bij het civiel departement:

benoemd, tot controleur der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures W. H. van der Hell, ambtenaar der 2de klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie;

gesteld, de ambtenaar der 1ste klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie, mr. G. H. F. Henny, ter beschikking van den directeur der cultures;

goedgekeurd, dat door den directeur der cultures, bij het kader der landelijke inkomsten en cultures, zijn geplaatst: de benoemde controleur der 3de klasse J. A. Michaelis, in de residentie Cheribon;

de benoemde controleur der 3de klasse G. J. van der Tuuk, in de residentie Soerabaija;

de ambtenaar J. J. Meder, in de residentie Cheribon;

de ambtenaar der 2de klasse H. A. F. de Vogel, in de residentie Samarang;

zijn overgeplaatst: uit de residentie Cheribon naar Soerabaija, de controleur der 1ste klasse J. F. Schultz;

uit de residentie Cheribon naar Kedirie, de controleur der 1ste klasse A. A. Sluijter;

bij het personeel der indigo-cultuur, zijn bevorderd: tot opzieners der 2de klasse, de opzieners der 3de klasse F. A. van Duuring en J. C. Philips;

tot opzieners der 3de klasse, de opzieners der 4de klasse F. D. E. van Ossenbruggen en C. H. Colbier;

zijn benoemd, tot opziener der 4de klasse, J. L. Jansz, klerk bij de pakhuis-administratie te Pekalongan, en J. G. Kolmus, klerk bij den adsistent-resident van Ponorogo;

zijn geplaatst: in de residentie Pekalongan, de benoemde opziener der 4de klasse J. L. Jansz;

in de residentie Cheribon, de benoemde opziener der 4de klasse J. G. Kolmus;

bij het militair departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der artillerie C. R. Korteweg;

benoemd, tot adjudant bij het 13de bataillon infanterie, de 1ste luitenant W. Rijkens, van het bataillon;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, tot herstel van gezondheid, aan den betaalmeester der 1ste klasse bij de militaire administratie J. G. Bennink;

(*Javasche courant van den 16den Februarij.*)

bij het civiel departement:

ontslagen: uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de ambtenaar J. L. B. Engelhard, gewezen resident van Bezoekie;

eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, de 1ste commies bij de algemeene rekenkamer M. J. Martens, onder toekenning van wachtgeld;

op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de adsistent der 1ste klasse bij de indigo-cultuur M. Carapiet, onder toekenning van pensioen;

op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen klerk op het bureau van den adsistent-resident van Tjilatjap J. A. Frankhanel;

op zijn verzoek, wegens vertrek, eervol, J. van Maanen, als lid van het roomsch-katholiek wees- en armhuisbestuur te Samarang;

opgedragen: de waarneming der betrekking van Nederlandschen consul te Canton (China), gedurende de afwezendheid des consuls, aan den heer F. A. King, lid der firma King en C°. in China, en zulks onder den titel van vice-consul honorair;

voorloopig, de waarneming der betrekking van administrateur der kolenmijn Oranje-Nassau (Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo), aan den eersten luitenant der infanterie W. van Os, waarnemend civiel gezaghebber der districten Doessoen en Becompaij;

de tijdelijke waarneming der betrekking van civiel gezaghebber der districten Doessoen en Becompaij, aan den 2den luitenant, militairen kommandant aldaar C. Bangert;

benoemd: tot adsistent-resident van Salatiga (residentie Samarang), jhr. mr. H. J. W. van Lawick van Pabst, thans adsistent-resident voor de politie te Samarang;

tot adsistent-resident voor de politie te Samarang, P. J. Serlé, thans secretaris der residentie Samarang;

tot commies bij het collegie van boedelmeesteren te Batavia, J. K. Rienks, ambtenaar op non-activiteit, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd; laatstelijk deurwaarder bij den raad van justitie te Batavia;

tot lid van het roomsch-katholiek wees- en armbestuur te Samarang J. J. Volkert, koopman aldaar;

tot posthouder te Cauer (afdeeling Benkoelen), C. Termeulen, onder-adjudant voor memorie, voorloopig met die functien belast;

tot magazijnmeester bij de steenkolenmijn Oranje-Nassau, H. F. W. Goeswisch, thans als zoodanig fungerende;

verleend een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan A. A. Sluijter, controleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures;

bij het militair departement:

ingetrokken, op zijn verzoek, het aan den kapitein der infanterie C. E. A. Naumann, bij het besluit van 4 November 1852, n°. 4, verleende tweejarig verlof naar Nederland;

bij het marine-departement:

bij de gouvernements-schooners en kruisbooten, bevorderd, tot 2den gezaghebber, de 1ste stuurman P. Boudt;

(*Javasche Courant van den 19den Februarij.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de architect der 2de klasse bij de buitengewone geniewerken te Willem I, F. Jonckx;

ontheven: eervol, van de verdere waarneming der functien van landmeter der 1ste klasse te Samarang, hem voorloopig opgedragen bij besluit van 3 September 1843, n°. 19, de ingenieur van den waterstaat en 's lands gebouwen W. Kraft, en zulks ten gevolge van zijne benoeming tot administrateur der houtstapelplaats te Boenga (Soerabaija);

benoemd: tot ontvanger van het regt van successie en overgang onder Christenen, te Samarang, Ch. de Chauvignij de Blot, benoemd adsistent-resident voor de comptabiliteit aldaar;

tot landmeter der 1ste klasse te Samarang, H. E. de Vogel, eervol ontslagen adspirant-intendant bij de militaire administratie;

ingetrokken, op zijn verzoek, eervol, de aan mr. R. W. J. C. Bake verleende admissie als advocaat en procureur bij den raad van justitie te Soerabaija;

bij het militair departement:

bij het wapen der infanterie, bevorderd, tot 2de luitenants: bij het 2de bataillon, de sergeanten A. F. J. Catoire, van het 7de bataillon, en F. E. C. Merens, van het 14de bataillon;

bij het 4de bataillon, de sergeant P. E. Buijs, van het 11de bataillon;

bij het 6de bataillon, de sergeant-majoor F. A. Steevert, van het 10de bataillon;

bij het 7de bataillon, de sergeant-majoors H. J. van Lith, van het 1ste bataillon, en F. M. Mulder, van het 11de bataillon, en de sergeant A. L. Chambrij, van het 6de bataillon;

bij het 9de bataillon, de sergeant F. G. M. Engel, van het 3de bataillon en de sergeant-majoor S. Berends, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust:

bij het 10de bataillon, de sergeant H. F. Sterk, van het 7de bataillon;

bij het 11de bataillon, de sergeant G. P. Gorissen, van het 1ste bataillon;

bij het 12de bataillon, de sergeant-majoor W. van Leijden, van het 13de bataillon;

bij het 14de bataillon, de sergeant-majoor H. F. Beeckman, van het 2de bataillon;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie W. van Geusau;

(*Javasche Courant van den 23sten Februarij.*)

benoemd: tot civiel en militair gezaghebber in de Lampongsche districten, de kapitein der infanterie J. H. B. Köhler, en zulks ter vervanging van den kapitein der infanterie J. E. H. Juch; — zullende hij, zoo lang hij belast zal zijn met het civiel en militair gezag in deze districten, bij het leger worden gevoerd voor memorie;

tot controleur der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, H. M. van Rijssen, ambtenaar der 2de klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie;

bij het militair departement:

geplaatst, bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de apotheker der 3de klasse A. A. Bakker Overbeek, onlangs uit Nederland aangekomen;

overgeplaatst: bij het garnizoens-hospitaal te Salatiga, de officier van gezondheid der 3de klasse J. C. Ploem, thans te Willem I;

bij het groot militair hospitaal te Samarang, de apotheker der 3de klasse S. van Sorgen, thans te Salatiga;

bij het garnizoens-hospitaal te Salatiga, de apotheker der 3de klasse J. W. Roelandt, thans te Soerabaija;

benoemd: tot 2den luitenant, directeur der geweermakersschool te Meester-Cornelis, de adjudant-onderofficier wapen-controleur bij dat etablissement, M. M. Olrik;

bij het regement Oost-Indische cavalerie, bevorderd: tot ridmeester, de 1ste luitenant E. C. de Casembroot;

tot 1sten luitenant-adjudant, de 2de luitenant-adjudant J. A. Kruseman.

(*Javasche Courant van den 26sten Februarij.*)

bij het militair departement:

ingetrokken, op zijn verzoek, het aan den kapitein der infanterie J. Schertz verleend tweejarig verlof naar Nederland;

De genoemde couranten behelzen onder anderen de volgende berigten:

BATAVIA, 2 *Februarij.*

In den morgen van den 29sten Januarij jl. is met Zr. Ms. stoomschip *Batavia*, langs den zoogenaamden overlandweg naar het vaderland teruggekeerd, de heer C. S. W. grave van Hogendorp, laatstelijk lid in den raad van Nederlandsch Indie.

Den avond te voren, gaf de Gouverneur-Generaal te zijner eere een gastmaal, waarop de aanzienlijkste ambtenaren van Batavia genoodigd waren.

Bij die gelegenheid stelde Zijne Excellentie eene feestdronk in op den staatsdienaar, die Java weldra voor goed zou verlaten. Zijne Excellentie herinnerde daarbij zijne algemeen erkende huisselijke deugden en de langdurige en trouwe diensten door hem, gedurende eenen geruimen tijd, in hooge bedieningen bewezen, en waarvoor aan hem, bij de toekenning van pensioen, uit naam des Konings reeds dank werd gezegd.

Die feestdronk werd algemeen toegejuicht.

In den morgen van den daarop volgenden dag begaf de graaf zich in het rijtuig van den Gouverneur-Generaal, vergezeld van den resident van Batavia en den dienstdoenden adjudant van den Gouverneur-Generaal, naar de inschepingsplaats, alwaar de meeste hoofd- en vele mindere ambtenaren reeds vereenigd waren.

Aangedaan nam hij afscheid van hen, die hem een hartelijk vaarwel toeriepen.

De graaf wordt op zijne reis vergezeld door zijne echtgenoot en zijn oudsten zoon, en zal naar wij vernemen, eenigen tijd bij zijne te Singapore gehuwde dochter doorbrengen, alvorens de reis naar Europa voort te zetten.

— Op den 29sten Januarij heeft de heer P. J. B. de Perez, aan wien zitting is verleend als provisioneel lid in den raad van Nederlandsch Indie, in eene buitengewone vergadering van dien raad, voorgezeten door den Gouverneur-Generaal, den bepaalden eed afgelegd en daarna zitting genomen.

— Door het gouvernement is bepaald, dat in geheel Nederlandsch Indie eene inschrijving zal worden geopend ten behoeve van de noodlijdenden, ten gevolge der aard- en zeebevingen op en bij Banda, in November en December ll., waaromtrent de berigten zijn opgenomen in de *Javasche Courant* van den 26sten en 29sten Januarij 1853, terwijl ook aan Zijne Excellentie den Minister van Kolonien is in overweging gegeven om iets dergelijks in Nederland te beproeven.

— Wij zijn in staat gesteld, ten vervolge op de in vroegere nommers der *Javasche Courant* voorkomende berigten, mede te deelen dat thans alle schipbreukelingen van het op Eugano gestrande Engelsche schip *Brigantine* of *Arienes*, van daar zijn afgehaald.

Den 15den Januarij jl. is de heer Duclos met de 15 laatst overgeblevenen te Benkoelen aangekomen.

Van wege het bestuur aldaar, zijn deze lieden van al het noodige voorzien, en zullen verpleegd worden tot dat zich eene gelegenheid zal opdoen om hen naar Batavia op te zenden.

BATAVIA, 13 *Februarij.*

Volgens de laatste berigten was alles in het Palembangsche rustig.

Men achtte het waarschijnlijk dat er eene kleine expeditie naar eenige marga's der Ampat-Lawang zoude worden gedaan, om radja Tiang Alam die zich in dezelve ophoudt, te verdrijven.

De bevolking wordt gezegd niet gunstig jegens hem gestemd te zijn, maar hem tot verzet aan te sporen, ten einde hij bij eenen opmarsch der troepen worde verdreven, waartoe zij zelve niet in staat is.

Men heeft ontdekt dat de hoofden van eenige districten zich aan groote misbruiken jegens de bevolking hebben schuldig gemaakt, en daardoor aanleiding tot de plaats gehad hebbende rustverstooring hebben gegeven.

Overal waar het bestaan van die misbruiken ontdekt is, is aan dezelven een einde gemaakt, en zijn maatregelen genomen om de wederinsluiping daarvan zooveel doenlijk te beletten."

BATAVIA, 8 *Februarij.*

Gedurende het jaar 1852 zijn uit de verschillende mijndistricten van Banka in 's lands pakhuizen geleverd 79,317$^{77}/_{100}$ pikols tin; terwijl de nog onverwerkt geblevene tin-erts bedraagt 2,262$^{50}/_{100}$ pikols, zoo dat de gezamenlijke productie gedurende 1852 gesteld kan worden op 81,580$^{27}/_{100}$ pikols. Hiervan dienen echter afgetrokken te worden 5,279$^{25}/_{100}$ pikols overgeblevene erts van het vorige jaar, zoodat het gedurende 1852 verkregen tin met den tin-erts zuiver bedraagt 78,301$^{02}/_{100}$ pikols; zijnde 612,69 pikols meer dan over 1851.

— Als een vervolg op de vroegere mededeelingen, laten wij hier een en ander volgen over de stations, de bewegingen en eenige der verrigtingen van de Nederlandsche zeemagt in den Indischen Archipel.

Den 6den December is Zr. Ms. fregat *Prins Hendrik der Nederlanden*, onder bevel van den kapitein ter zee C. F. Stavenisse de Brauw, van Batavia vertrokken, zich over Samarang en Macassar naar de Moluksche eilanden begevende; na een oponthoud van weinige dagen op elk der genoemde plaatsen, is het zonder eenige belangrijke ontmoeting den 29sten dier maand te Amboina aangekomen. Evenzoo heeft de reis der korvet *van Speijk*, gekommandeerd door den kapitein ter zee P. Sauvage, geene bijzonderheden opgeleverd, toen dat schip, na Benkoelen te hebben aangedaan, den 17den December ter reede van Padang ankerde. Beide groote zeilschepen zullen respectivelijk in de Molukken en ter Westkust van Sumatra vooreerst station houden.

Bestemd tot eenen togt naar de verschillende eilanden der Molukken, kwam de *Haai*, brik van 18 stukken, over welke de kapitein-luitenant-ter-zee J. F. E. von Römer het bevel voert, in het laatst van November te Banda, doch staakte hare verdere reis wegens de reeds gemelde aard- en zeebeving, en keerde naar Amboina terug tot mededeeling van het berigt dier ramp.

Na aldaar veel geleden te hebben door ziekte onder de bemanning, is de adviesbrik *Pylades*, luitenant-ter-zee 1ste klasse F. V. C. Engelbert van Bevervoorde, in de bekruising der Oostkust van Sumatra voornamelijk de mondingen der Djambi-rivier, dien ten gevolge vervangen,

Tien schepelingen zijn aan cholera, beri-beri en koortsen overleden, vele door aanvallen dier ziekte zeer verzwakt, en onderscheidene naar het hospitaal te Weltevreden gezonden, toen de brik den 8sten Januarij bij de vlag terugkwam; zij is daarop naar Soerabaija verzeild om voor volgende diensten te worden gereed gemaakt. Daarentegen keerde van daar terug, na in het drijvend dok voorzieningen aan het koper en overigens nog eenige van geen aanbelang te hebben ondergaan, de schoenerbrik *Egmond*, luitenant-ter-zee 1ste klasse J. H. Beelaerts, die den ophaaltogt naar Batavia in de tweede helft van Januarij binnen den zeldzaam korten tijd van 10 etmalen volbragt.

De schoenerbrik *Saparoea*, luitenant-ter-zee 1ste klasse W. A. de Gelder, is van de Oostkust van Sumatra naar haar station Riouw teruggekeerd. De *Banda*, oorlogsvaartuig van gelijk charter, onder bevel van den luitenant-ter-zee 1ste klasse G. Gersen, is den 10den van Banjoewangie te Soerabaija opgekomen, om aldaar in het dok nagezien en vervolgens voor eene nieuwe bestemming zeilklaar gemaakt te worden.

Ten einde den stand van zaken op te nemen, begaf de stations-kommandant in de wateren van Timor, de luitenant-ter-zee 1ste klasse J. A. K. van Hasselt, zich met de schoenerbrik *Ambon*, over welke die officier bevel voert, van Koepang naar Larentoeka, alwaar toevallig ook het stoomschip *Etna* was aangekomen, zoodat er zich toen met de schoenerbrik *Banka*, luitenant-ter-zee 1ste klasse G. Fichilman, die er station heeft, drie oorlogsvaartuigen bevonden. Wegens stilte nam de stoomer de *Ambon* bij den gelijktijdigen togt naar Timor op sleeptouw. De berigten uit die streken opgedaan luiden gunstig.

In October maakte de schoenerbrik *Sylph*, bevelhebber de luitenant-ter-zee 1ste klasse J. van der Straten, zoo als reeds gemeld werd, eene reis naar het eiland Boero. Het doel was hetzelve in alle rigtingen om te zeilen en te bekruisen, de bestaande kaarten te verbeteren en de strandnegorijen te bezoeken. Hieraan voldaan hebbende, is die bodem den 12den December te Amboina teruggekomen en spoedig daarop naar Saparoea vertrokken tot verschillende oogmerken.

De schoenerbrik *Padang*, gekommandeerd door den luitenant-ter-zee 1ste klasse H. A. Meijer, zeilde den 15den Januarij naar Macassar, ten einde de *Dolfijn*, een gelijksoortig oorlogsvaartuig, in het station der wateren van Celebes te vervangen.

Nadat de schoenerbrik *de Lancier*, luitenant-ter-zee 1ste klasse W. P. J. L. Stort, ter Westkust van Borneo was teruggekomen, vertrok de schoener *Aruba*, luitenant-ter-zee 1ste klasse ridder W. J. C. Huijssen van Kattendijke, van daar en kwam den 29sten December te Batavia aan. Op die terugreis heeft de *Aruba* harde N.W. buijen en hoog aanschietende zee ondervonden, waardoor het onmogelijk is geweest, om zoo als het voornemen was, Billiton aan te doen; gedurende het verblijf ter genoemde kust heeft deze schoener zooveel mogelijk tusschen Pontianak en Sambas gekruisd en in de schoone baai van Padang-Tikar vertoefd, welker hydrographische kennis bij die gelegenheid werd vermeerderd door het voortzetten der opneming; ook inspecteerde de kommandant de gouvernements-kruisbooten van het station.

De *Argo*, een oorlogsschoener onder bevel van den luitenant-ter-zee 1ste klasse G. P. J. Mossel, maakte van het terrein harer hydrograpische werkzaamheden in de noordelijke gedeelten onzer bezittingen ter Westkust van Sumatra eenen kruistogt naar Padang.

Van stoomschepen is de *Etna*, luitenant-ter-zee 1ste klasse H. D. Kramp, op zijnen togt door het oostelijk deel van den Archipel den 19den November te Larentoeka aangekomen; ontscheepte daar de manschappen en goederen voor de bezetting, en stevende voorts naar Koepang.

Geene bijzondere diensten daar te verrigten zijnde, vertrok dat stoomschip, andermaal Larentoeka bezoekende, naar Kalatoea en overtuigde zich daar, door een debarkement, even als op andere punten in die streken, dat geene zeeroovers aanwezig waren. Den 10den December te Macassar aangekomen, verliet men de plaats nog in dezelfde maand, kruiste in de vaarwaters bezuiden Celebes en bepaald voor de straat Boeton, bezocht de hoofdplaats van dat gouvernement nogmaals en ankerde den 25sten Januarij ter reede van Batavia.

Reeds in een vroeger berigt is gewaagd van eenen togt van het stoomschip *Hekla*, bevelhebber de luitenant-ter-zee 1ste klasse P. van Woelderen, naar de Lampongsche baai Billiton en Muntok, toevallig is het nog in de gelegenheid geweest eene goede dienst te bewijzen. Na gemelde baai te hebben rondgestoomd, vernam de bevelhebber te Telok Betong dat in het zuidelijke district van radja Bassa te Tjanté, eenige sluipmoorden en andere ongeregelheden waren gepleegd. Onmiddellijk begaf het stoomschip zich derwaarts met den civilen en militairen gezaghebber, benevens 15 militairen aan boord en eene kruisboot op sleep.

Daar en bij andere kampongs was de komst van den oorlogsbodem voldoende om alles in der minne te regelen. Overigens kwamen zoowel bij het onderzoek der Zutphen-eilanden als op de andere bezochte plaatsen geene bijzondere diensten voor; weinige dagen na de terugkomst bij de vlag vertrok de *Hekla* tot het doen van eenige hydrographische waarnemingen in de Java zee, de voortzetting van den arbeid der schoenerbrik *Padang*, die in de luchtgesteldheid een beletsel tot de geheele voltooijing vond. In verband met die werkzaamheden werden Tagal, Samarang en Cheribon aangedaan, en sleepte men van laatstgenoemde plaats herwaarts de kruisboot n°. 14, bestemd voor het station ter Oostkust van Sumatra, doch die, Japara verlatende, eene verloren reis had gemaakt.

In het laatst van Januarij is deze stoomer op nieuw vertrokken, koers stellende naar straat Banka met kruisbooten op sleep voor het evengenoemd station; en om op den terugtogt eenige expeditionnaire troepen van Palembang naar Java over te voeren.

Het stoomschip *Vesuvius*, van 140 paardenkracht, en gekommandeerd door den luitenant-ter-zee 1ste klasse P. A. Matthijsen, maakte in het station der Molukken eenige reizen, onder anderen naar Ternate.

De *Phoenix*, stoomschip van dezelfde klasse, vertrok den 25sten Januarij van Soerabaija, gaande, onder bevel van den luitenant-ter-zee 1ste klasse N. A. van Es, door straat Balie naar Nederland.

In het laatst van December kwam het ijzeren stoomschip *Borneo*, luitenant-ter-zee 1ste klasse J. A. H. Schreuder, te Batavia terug van zijne reizen op de rivieren van Palembang en Djambie, op welke laatste het voor den kraton van den sultan ten anker kwam en aldaar acht dagen vertoefde. Niet gering was de nieuwsgierigheid en opgetogenheid der bevolking bij de verschijning van dit eerste stoomschip; te meer daar het boven water zulke groote afmetingen heeft en zich zoo snel tegen den harden stroom en in alle rigtingen bewoog.

Het opvaren der Djambie-rivier, van Moeara Kompeh tot voor den kraton, geschiedde in 10½ uur tegen den steeds afloopenden strerken stroom, het afzakken in 4½ uur stroomens, van beide togten is gebruik gemaakt om eene schets van haren loop te vervaardigen, die licht verspreidt omtrent de bevaarbaarheid, diepte en gesteldheid. Van Palembang naar Muntok zijn 29 militairen, en naar Batavia 7 officieren en 120 manschappen, alle expeditionnaire troepen, met hunne vrouwen, kinderen, bedienden en bagagie overgevoerd. Deze nuttige stoomer stevende den 15den Januarij naar Soerabaija om de stoomketels te verwisselen, den romp schoon te maken en na te zien.

Eindelijk is nog te vermelden, dat het schroefstoomschip *Samarang*, tijdelijk onder bevel van den luitenant-ter-zee 1ste klasse C. A. Vreede, den 28sten December naar Muntok en de Oostkust van Sumatra is vertrokken, ten einde aldaar voorloopig de bekruising van de monding der Djambie- en andere rivieren waar te nemen.

Hoewel niet opzettelijk vermeld, evenmin als de vele daarvoor bezochte punten en gemaakte omwegen, hebben Zr. Ms. schepen op al deze reizen weder naauwgezet onderzoek naar zeeroovers ingesteld, en bevestigt de omstandigheid, dat geen enkele is ontmoet of deswege iets werd vernomen, het aangename vermoeden dat dit gespuis meer en meer uit de wateren onzer Indische bezittingen verjaagd is.

— Ten gevolge van een verzoek om assistentie, werd op den 25sten Januarij jl. door den kommanderenden officier van het wachtschip te dezer reede, een sloep gezonden aan boord van het Engelsch koopvaardijschip *William Simpson*, met het oogmerk om den timmerman van dat vaartuig, die getracht had het overige scheepsvolk tot oproer aan te zetten, gevangen te nemen. De sloep moest echter onverrigter zake naar Zr. Ms. korvet *Boreas* terugkeeren, daar de geheele equipagie van het Engelsch schip zich gewelddadig tegen die inhechtenisneming verzette en daarbij zelfs een van het sloepvolk ligt verwondde.

Hierop zond de kommanderende officier van het wachtschip de gewapende barkas van dien bodem, onder bevel van den luitenant-ter-zee 2de klasse H. J. baron van Boecop, benevens de groote sloep van Zr. Ms. stoomschip *Merapi*, onder bevel van den luitenant-ter-zee 2de klasse F. H. P. van Alphen, naar het Engelsch schip.

Daar aangekomen, ontdekte men dat inmiddels de valreepstrappen ingehaald waren, de equipagie zich tot verdediging gereed gemaakt had en barkas en sloep afweerde door het werpen met alles wat onder hun bereik was.

Nadat de bemanning twee malen in het Engelsch gesommeerd was om geen wederstand te bieden, en men desniettegenstaande een hunner met een geweer op ons sloepvolk zag aanleggen, gaf de luitenant-ter-zee 2de klasse H. J. baron van Boecop aan een der mariniers last om op dien man te vuren, die daardoor eene wonde ontving, waaraan hij later overleed.

Van de hierdoor ontstane verwarring gebruik makende, enterde de luitenant van Alphen, die met zijne sloep de andere zijde van het schip genaderd was; hield de muitelingen die op hem aandrongen, met den sabel tegen en werd kort daarop door de mariniers van zijne sloep, en van de andere zijde door den luitenant van Boecop en de zijnen gevolgd, die met vereenigde krachten en na eene hevige worsteling, waarbij nog een Engelsch matroos werd gewond, de geheele equipagie in arrest namen en in de sloepen overbragten, met uitzondering van den stuurman, die zich gedurende al dien tijd onzijdig had gehouden.

De oproerlingen bevinden zich aan boord van het wachtschip, met uitzondering van den zoo even genoemden stuurman, die aan boord van het Engelsche schip gelaten is, waarop, ter bewaking, nader nog 1 onderofficier en 6 man van het wachtschip gezonden zijn.

Uit een voorloopig verhoor dat men dezen lieden heeft afgenomen, is gebleken dat er geene noodzakelijkheid bestaat om hen strafregterlijk te vervolgen, en dat men zal kunnen volstaan met hun eene politiestraf op te leggen.

BATAVIA, 11 *Februarij*.

Den 2den Februarij jl. is ter reede van Batavia aangekomen het te Soerabaija nieuw gebouwd ijzeren oorlogs-stoomschip *Celebes*.

Met de volle uitrusting, en voor 11 etmalen of 136 ton steenkolen aan boord, had die bodem een diepgang van 2.2 el.

De snelheid was in den wind 7 mijl en voor den wind 8 mijl per wacht, bij het gebruik van de twee stoomketels; met één werkende 5½ mijl.

Ofschoon het tuig voldoende is tot het oogmerk, zijn de zeilen niet meer dan een zeer ondergeschikt middel ter voortstuwing, dat, naar mate van de kracht van den wind, die snelheid eenigzins vermeerdert.

De uitslag van dezen togt heeft bewezen, dat dit stoomschip aan de verwachting, die men er van koesterde, volkomen beantwoordt.

— In den namiddag van den 30sten Januarij jl., ontving de resident van Riouw berigt van den onderkoning van Riouw, dat een driemastschip aan den n. o. hoek van Bintang was gestrand.

Onverwijld is daarop naar de plaats des gevaars vertrokken de gouvernements kruisboot n°. 60, gevoerd door den djuragan Aboe Hassan, vergezeld van een soortgelijk vaartuig van den onderkoning, ten einde het wrak tegen zeeroof te beschermen en overigens alle mogelijke hulp en bijstand te verleenen, in afwachting van de komst aldaar van Z. Ms. schoenerbrik *Saparoea*, welke bodem den volgenden dag insgelijks derwaarts is vertrokken.

Kort daarna ontving genoemde resident een schrijven van zijnen ambtgenoot van Singapore, houdende dat, volgens tijdingen te Singapore ontvangen, het gestrande vaartuig moest zijn het Amerikaansche schip *Charles*, gezagvoerder Th. Andrews, van Singapore bestemd naar Batavia, zonder lading; dat men vreesde dat het schip totaal zou vergaan, dat van Singapore booten zouden worden uitgezonden tot redding, zooveel mogelijk van menschen en goederen; verzoekende, ook uit naam van den Amerikaanschen consul aldaar, dat ook door het bestuur van Riouw daartoe mogt worden medegewerkt.

De resident van Riouw heeft daarop aan dien van Singapore mededeeling gedaan van hetgeen zijnerzijds reeds was verrigt.

In den avond van den 4den Februarij, is Zr. Ms. schoenerbrik *Saparoea* te Riouw teruggekeerd, met het berigt dat bij aankomst van dat vaartuig, op de plaats waar het Amerikaansche schip *Charles* gestrand is, ook van Singapore hulp was verleend, door de stoomboot *Hooghly* en eenige van Singapore uitgezondene laadbooten, in welke alle redbare goederen afgescheept waren, terwijl de gezagvoerder, die zich op het wrak bevond, op afvrage van den kommandant van de *Saparoea*, of hij eenige verdere adsistentie noodig had, daarvoor bedankte; onder mededeeling dat het wrak op Singapore verkocht zou worden; zoodat de verkoop nu reeds plaats gehad kan hebben, en dat het zijn voornemen was zich mede naar Singapore te begeven, met achterlating van eenige lieden van zijnentwege, om het wrak te bewaken.

BATAVIA, 16 *Februarij.*

— De laatste berigten uit Palembang loopen tot den 4den Februarij In de marga Loengij Kroh (divisie Modie Ilier) waren twee kampongs in verzet gekomen, hetwelk evenwel meer aan bijzondere omstandigheden dan aan algemeene ontevredenheid moet worden toegeschreven.

De bevolking dezer kampongs had namelijk in de maand Julij ll., ter betaling harer landrente, geld van eenige hoofden en kooplieden opgenomen, tegen verbindtenis om dit voorschot in rijst, tegen buitensporig lage prijzen berekend, terug te betalen.

Nu de tijd der terugbetaling daar is, weigert zij aan hare verpligtingen te voldoen, en is, uit vrees van daartoe te zullen worden gedwongen, begonnen hare kampongs te versterken, en de betaling van landrenten en levering van koelies te weigeren.

De resident was voornemens zich met een detachement naar de oproerige plaatsen te begeven en te trachten dit verzet, welks ware oorzaak eerst onlangs door het bestuur ontdekt is, door zachte middelen en opheffing der bezwaren te doen ophouden.

Voor het overige was in de residentie niets bijzonders voorgevallen.

In de benedenlanden was de landrente over 1852, op eene betrekkelijk geringe som na aangezuiverd, en ook in vele overige divisien is de betaling reeds aangevangen of ver gevorderd.

— De opbrengst der in- en uitgaande regten te Palembang over 1852 levert, in vergelijking van die van 1850 en 1851, een voordeelig verschil, respectivelijk van ongeveer f 17,000 en f 3000 op.

BATAVIA, 18 *Februarij.*

In het jaar 1852 heeft het debiet van gouvernements-zout op Java en Madura bedragen 17,738 koijangs en $19^{20}/_{32}$ pik., tegen f 3,978,987.105; terwijl in het jaar 1851 zijn verkocht 18,594 koijangs en $24^{12}/_{32}$ pik., tegen f 3,575,172.22$^1/_2$.

In 1852 zijn dus 856 koij. en $4^{24}/_{32}$ pik. minder verkocht dan in 1851; maar daartegen moet in rekening gebragt worden, dat in de maand December 1851, toen de op handen zijnde prijsverhooging van het zout bekend werd, circa 923 koijangs meer van het gouvernement gekocht zijn dan de gewone maandelijksche hoeveelheid.

Men kan in redelijkheid stellen, dat dit meerdere (of ongeveer dat bedrag) gediend heeft voor den verkoop in het klein, gedurende 1852.

Het resultaat voor 1852 zou dan zijn, dat de door de bevolking genotene hoeveelheid zout althans niet minder is geweest dan in het vorige jaar; terwijl de prijsverhooging (te gelijk met de afschaffing van de bazarpacht ingevoerd) den lande eene meerdere inkomst verschafte van ruim f 400,000.

De prijsverhooging ging gepaard met betere verkrijgbaarstelling van het zout, door oprigting van meer verkooppakhuizen binnen 's lands. Doch vele van die pakhuizen waren eerst in het laatst van 1852 gereed.

— De stand der agio op de drie hoofdplaatsen van Java was op 1 Februarij 1858, als volgt:

		BATAVIA.	SAMARANG.	SOERABAIJA.
Gouden munt tegen	Zilveren munt	v 4 pct.	v 4 pct.	v $11\frac{1}{2}$ pct.
	Recepissen . .	w 10 „	w 10 „	w 13 „
	Koperen munt	w 10 „	w 11 „	w 15 „
Zilveren munt tegen	Gouden munt.	w 5 „	w 5 „	w 10 „
	Recepissen . .	w 14 „	w 20 „	w 21 „
	Koperen munt	w 14 „	w 21 „	w 22 „
Recepissen tegen . .	Gouden munt.	v $10\frac{1}{12}$ „	v 10 „	v 17 „
	Zilveren munt	v 15 „	v 20 „	v 25 „
	Koperen munt	v $\frac{5}{12}$ „	pari.	w 1 „
Koperen munt tegen	Gouden munt.	v $10\frac{1}{12}$ „	v 15 „	v 16 „
	Zilveren munt	v 15 „	v 23 „	v 25 „
	Recepissen . .	v $\frac{5}{12}$ „	pari.	v 1 „

w winst. — v verlies.

Het is bekend dat onlangs te Ponorogo, in de residentie Madioen, een moord is gepleegd aan twee ambtenaren, namelijk de heeren A. W. A. Vincent, adsistent-resident dier afdeeling, benoemd adsistent-resident van Madura, en S. G. A. Basslé, controleur der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures. Volgens een deswege gehouden onderzoek, heeft zich dit treurige voorval op deze wijze toegedragen.

De dader was genaamd Maas Kerto di Poero, en 44 jaren oud; hij bekleedde de betrekking van koffijpakhuismeester te Boengkal, regentschap Soemoroto, adsistent-residentie Ponorogo.

Den 20sten December ll. schreef Kerto di Poero, in onwelvoegelijken vorm aan den controleur Basslé, dat hij naar Ponorogo ging, en ontving daarop een bestraffend schrijven terug, waarin hem gezegd werd, dat hij zonder toestemming zijn pakhuis niet mogt verlaten. Den 27sten was hij in den dalam van den regent te Ponorogo, bij de overgave van het bestuur dier afdeeling tegenwoordig; en volbragt, gelijk al de andere inlandsche hoofden, de gebruikelijke eerbewijzingen. Den 30sten des avonds verliet hij Boengkal, geheel in prachtkleeding, bij zich hebbende twee krissen en al zijne djimats, waaromtrent hieronder meer.

Het vertrek van den heer Vincent was op 29 December bepaald, doch moest wegens ambtsbezigheden tot 1 Januarij worden uitgesteld, terwijl hij den 31sten December 's morgens vroeg naar de woning van den regent zou verhuizen.

Het rijtuig, bestemd om de familie Vincent derwaarts te brengen, stond reeds voor de deur, toen de controleur Basslé, tot aan de komst van den heer Arriëns met de functie van adsistent-resident belast, den heer Vincent nog een oogenblik op het kantoor verzocht te spreken, om eenige inlichtingen te erlangen.

Ofschoon de heer Vincent sedert vier dagen was afgetreden, gaf de controleur Basslé in overweging, dat de straf van arrest in den dalam, welke Kerto di Poeroe verdiend had, hem door den heer Vincent zou worden opgelegd, ten einde de zaak meer klem bij te zetten.

Toen laatstgenoemde de straf had bepaald en opgelegd, bevond Kerto di Poero zich aan de deur van het kantoor. Overigens was daar niemand dan de hoofdoppasser Nollo. Zonder zich het minst gekrenkt te betoonen, gaf Kerto di Poero, op verzoek van den hoofdoppasser, zijne kris aan dezen over, welke die naar binnen bragt. De tweede kris hield Kerto di Poero verborgen onder zijn lakensch buis. Eenige oogenblikken daarna verliet de heer Vincent het kantoor, om naar zijn rijtuig te gaan. Zulks werd door Kerto di Poero even bedaard aangezien. Daarop begaf hij zich naar eenen put, ter zijde van het huis, om zich te wasschen. De controleur Basslé bleef alleen in de kantoorkamer van den adsistent-resident, doch liet den heer Vincent verzoeken nogmaals, voor eene administrative opheldering terug te komen, waaraan deze voldeed. Waarschijnlijk heeft Kerto di Poero, bij den put zijnde, niets van deze terugkomst bespeurd. Den heer Vincent kon men, als achter eene tafel en groot loket geplaatst, van buiten niet zien; daarentegen zat de controleur Basslé op eenen stoel, met den rug naar de deur gekeerd. In de nabijheid was toen ook niemand dan de oppasser Nollo.

Nu sloop Kerto di Poero het kantoor binnen en bragt met zijne tweede kris den controleur eene hartwond toe. De heer Vincent stond op, wilde den controleur helpen, en wierp eenen stoel op Kerto di Poero, die daardoor omviel. De heeren Vincent en Basslé liepen naar buiten; doch de laatste stortte reeds in de galerij dood neder.

Inmiddels was Kerto di Poero opgestaan en ook naar buiten gekomen; toen waren eenige seconden verloopen; want eenige Europesche en inlandsche klerken, in een ander vertrek zittende, hadden op het vernemen van het geraas, den tijd gehad om op te staan en zich in de galerij te begeven.

De heer Vincent was reeds eenige schreden gevorderd. Kerto di Poero liep onmiddellijk den klerk Nooij na; doch, toen hij dezen niet bereiken kon, keerde hij zich om en zag dat de heer Vincent gevallen was. Van die omstandigheid gebruik makende, bragt hij den heer Vincent toen waarschijnlijk drie wonden toe, eene in den buik, eene aan den linkerarm en eene aan den wijsvinger der linkerhand. Daarna verwijderde hij zich. Een panische schrik schijnt allen bevangen te hebben; want alle klerken, zoowel als de oppassers en schildwacht, gingen op de vlugt. Mevrouw Vincent, uit de galerij van het huis dat zij stond te verlaten, het moordtooneel ziende, was dadelijk haren echtgenoot te hulp gesneld, waartoe zij ongeveer eenen afstand van 800 passen moest afleggen. Kerto di Poero zag zulks, keerde terug en was slechts ééne seconde vóór mevrouw Vincent den gewonde genaderd. In dit oogenblik dreef hij de kris op nieuw in de borst van zijn slagtoffer. Mevrouw Vincent deed nog eene poging om den moordenaar van haren echtgenoot weg te stooten. Daarop bukte zij zich over den gevallene neder om hem hulp te bieden. De moordenaar zwaaide het van bloed druipende wapen voor hare oogen. Toen vertrok hij met haastige schreden, zich naar den tuin achter de woning begevende.

De eerste die mevrouw Vincent ter hulpe kwam, was de heer Vogelpoel, onder-aannemer, wonende tegenover den adsistent-resident, en die onmiddellijk op het rumoer was toegeschoten. Deze heer en twee bedienden hielpen mevrouw Vincent den zwaargewonde langzaam naar huis brengen, welke eenige uren daarna overleed.

Wat Kerto di Poero aangaat, hij kon niet uit den tuin vlugten. Toen nagenoeg een kwart uur later de controleur Zwager op het tooneel van verwarring en moord kwam, gaf hij aanstonds bevelen om den dader te zoeken. Veel volk had zich verzameld, allen gewapend. Men ging naar den tuin; op Kerto di Poero werd geschoten; toen hem een kogel in den been trof, wierp hij op last van den mantrie van Ponorogo zijne kris weg; — en het volk, in dolle drift omstoken, maakte hem af.

Ten aanzien van de oorzaken, welke Kerto di Poero tot zijn waanzinnige daad gedreven hebben, kan het volgende eenig licht verspreiden.

Men wil dat hij, gedurende den Javaschen oorlog, tegen ons gestreden heeft. Sedert 1828 was hij in onze dienst. Hij bereikte daarin zelfs den rang van patteh en nam als zoodanig tijdelijk een regentschap waar. Maar zijne luiheid en andere slechte hoedanigheden berokkenden hem terugstellingen, die strenger geweest zouden zijn, indien het niet, om den wille van den regent van Ardjowinangon, wiens bloedverwant hij was, oorbaar geacht ware hem toegevend te behandelen. Sedert 1847 bekleedde hij zijne laatste betrekking. Ook in deze onderging hij menige straf.

Overgegeven aan wellust, was hij sinds lang in geldelijke moeijelijkheden gewikkeld. Om deze uit den weg te ruimen, greep hij naar alle middelen, zonder zich te bekreunen om het al dan niet geoorloofde. De bevolking werd in het loon voor haar product te kort gedaan; de koffij onder zijn beheer met steenen, gruis en ander vuil vermengd; zijne boeken waren in groote wanorde, bij de opname na zijnen dood bespeurde men een aanzienlijk deficit.

In de laatste jaren had hij zich sterk met de abstracte beginsels der Mahomedaansche leer bezig gehouden, en door hoog opgedreven bijgeloof doen leiden. Een aantal djimats (stukjes papier met verzen van den Koran, die onkwetsbaar moesten maken) was door hem verzameld; hij droeg ze op den dag van het feit.

Bij al deze omstandigheden, welke zijne zwakke geestvermogens tot verbijstering moesten brengen, kwamen twisten met zijne vrouwen; twisten, die zoo ver liepen, dat hij zijne goederen van waarde en zijn geld in het pakhuis verborg, om niet door die vrouwen er van beroofd te worden.

Het naauwkeurigste en gestrengste onderzoek, het in verhoor nemen van zoovele personen bij zijn pakhuis in dienst, van zijne Chinesche vrouw en leden zijner familie, hebben niet het geringste bewijs opgeleverd, dat Kerto di Poero eenige onaangename, onheusche of harde behandeling van de heeren Vincent en Basslé zou hebben ondervonden.

Beiden waren integendeel (verklaart de resident van Madioen) algemeen gezien en geacht; en vooral om hunne zachte, gematigde en goede wijze van omgaan met het volk en de hoofden, bemind.

Blijken daarvan werden in menigte gegeven op den dag van het voorval en bij de ter-aarde-bestelling van de twee vermoorden."

— Den 13den Februarij is ter reede van Batavia aangekomen, Zr. Ms. stoomschip *Gedeh* van 300 paardenkrachten, onder bevel van den kapitein-luitenant-ter-zee P. Dibbetz, bestemd om Zr. Ms. stoomschip *Ardjoeno*, van gelijke grootte, bij het eskader in Nederlandsch Indie te vervangen.

Den 28sten October heeft de *Gedeh* het Nederlandsch oefenings-smaldeel te Cadix verlaten, en heeft twee dagen te Teneriffe en 14 dagen aan de Kaap de Goede Hoop vertoefd.

— Den 15den Februarij werd eene algemeene vergadering van de afdeeling Batavia der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* gehouden, in het locaal van het Bataviaasch Genootschap.

Nadat weder eenige nieuw voorgestelde leden waren aangenomen, ging men over tot de verkiezing van een nieuw lid in de commissie voor de werkzaamheden, in de plaats van wijlen den luitenant-ter-zee

H. D. A Smits; wiens betreurenswaardig verscheiden kortelijk door den voorzitter werd herdacht.

Met algemeene stemmen werd daartoe verkozen de heer luitenant-ter-zee D. L. Wolfsen.

Daarna deed de voorzitter eenige mededeelingen van gunstigen aard, betreffende de door de afdeeling ontworpene Volksleesbibliotheek en de reeds opgerigte meisjesschool te Bazar-Baroe.

Van de commissie, tot regeling van eerstgenoemde inrigting, was een project-reglement ontvangen en bij het bestuur in behandeling; terwijl, wat de meisjesschool aanging, men zich reeds kon verheugen in een aantal van 16 kweekelingen, hetwelk binnen kort stond te worden vermeerderd. De voorzitter beval die inrigting nogmaals dringend in de belangstelling der leden aan, ten einde die, hetzij door het zenden van kinderen of het verschaffen van werk, door het doen aanmaken van kleedingstukken, te ondersteunen.

Wijders was het weder eene verheugend teeken van de meer en meer in Indie ontwakende zucht naar vooruitgang en beschaving, dat de voorzitter eenen brief kon mededeelen van den resident van Ternate, waarin deze de noodige inlichtingen verzocht, om, ook op die afgelegene plaats, een departement Tot Nut van 't Algemeen op te rigten.

Omtrent de prijsvragen door deze afdeeling uitgeschreven, meldde de voorzitter dat de beoordeeling der vijf antwoorden op de eerste vraag, over het nut van den ambachtsstand, weldra zou zijn afgeloopen, en dat op de tweede, betrekkelijk het onderwijs onder de Javanen, een antwoord uit Indie is ontvangen, hetwelk in beoordeeling zal worden genomen, waartoe, overeenkomstig de wetten, een comité van zeven leden werd benoemd om vijf personen voor te stellen tot het uitmaken der commissie van beoordeeling.

Eindelijk rigtte de voorzitter het woord tot de aanwezige ledeu, om hun nogmaals op het hart te drukken, om door eene trouwe opkomst bij de algemeene vergaderingen, krachtig mede te werken tot voortzetting en ondersteuning van het belangrijke dat de afdeeling, sedert haar kortstondig bestaan, reeds heeft in het leven geroepen.

Aan het jaarlijksch verslag over de Javaansche school te Rembang, worden de volgende bijzonderheden omtrent deze instelling ontleend.

Omstreeks medio 1851 is deze school begonnen met een gering getal leerlingen, allen ter hoofdplaats Rembang woonachtig. Het onderwijs werd toen gegeven in een der bijgebouwen van de regentswoning, door den Javaan maas Astro Widjoijo, die daarvoor eenige tegemoetkoming van den regent en enkele inlandsche hoofden ontving. Later is op verzoek van de hooge hoofden en geestelijken, ter oprigting van een goed en luchtig schoollocaal, eene som van f 1000 beschikbaar gesteld van de gelden, welke de Javanen bij gelegenheid hunner huwelijken aan den tempel en de inlandsche geestelijken opbrengen. Deze school was spoedig voltooid en werd in de maand October 1852 betrokken.

De scholieren zijn naar hunne bekwaamheid in vier klassen gerangschikt; terwijl hun geheele getal op ult. 1852 bedroeg 56.

Om de zes maanden wordt examen gehouden, waarbij diegenen, die genoegzaam ervaren zijn, een bewijs of diploma erlangen en de school kunnen verlaten, om des verkiezende mede te dingen tot het verkrijgen van een ambt bij het inlandsch bestuur.

Dit examen loopt over de volgende kundigheden;

Het lezen met Javaansch karakter.
Idem „ Hollandsch „
Het schrijven „ Javaansch
Idem „ Hollandsch „

Het rekenen in geheele en gebroken getallen, ook met decimalen toegepast op het in de dienst of den handel meest voorkomende.

Het opmeten en in kaart brengen van vellen.

Drie leerlingen verlieten in den loop van 1852 de school, om in gouvernements-dienst geplaatst te worden.

— Op het berigt dat zich bij de Zutphensche eilanden veertig praauwen hadden vertoond, aan welke door de kustbevolking plannen van zeeroot werden toegeschreven, heeft de civile gezaghebber der Lampongsche districten, zich met de te Telok betong gestationeerde kruisboot n°. 35, derwaarts begeven, evenwel zonder er in te slagen, deze of eenige andere verdachte vaartuigen te ontmoeten.

Men vermoedt dat het rajatpraauwen van Lingga zijn geweest, en dat zij zich voor de tripang-vangst naar het Prinsen-eiland of naar Krakatau hebben begeven.

BATAVIA, 28 *Februarij*.

Den 19den Februarij werd de verjaring van den geboortedag van Z. M. Koning Willem III, volgens gewoonte, plegtig gevierd.

De op den 29sten Januarij en den 12den Februarij te Batavia gehoudene veilingen van Mexicaansche dollars, elke van 40,000 stuks, hebben opgebragt:

de eerste eene som van f 104,308$^{40}/_{120}$, of gemiddeld 312$^{37}/_{40}$ duiten per stuk;

de tweede eene som van f 104,775, of gemiddeld 314$^{13}/_{40}$ duiten per stuk.

Volgens eene mededeeling van Zijner Majesteits consul te PATRAS heeft de invoer in die haven gedurende 1852 bedragen eene waarde van francs 2,779,188, dat is 1,226,629 fr. minder dan in 1851.

In de invoeren deelden Engeland voor fr. 1,042,166, Oostenrijk voor fr. 731,127; Frankrijk voor fr. 11,468; de Ionische eilanden voor fr. 270,603; de Nederlanden voor fr. 29,104 (aan koffij); Rusland voor fr. 220,845; Toscana voor fr. 68,121 en Turkije voor fr. 405,754.

De uitvoer beliep eene waarde van fr. 1,924,471, dus 2,805,759 minder dan in 1851, hetgeen is toe te schrijven aan de ziekte van de krenten, welke vrucht, in 1851, 4$^{1}/_{2}$ millioen franken in het land had gebragt, doch in 1852 slechts ongeveer 1$^{1}/_{2}$ millioen.

In den uitvoer deelden Engeland voor fr. 1,538,580; Oostenrijk voor fr. 239,230: de Vereenigde Staten van Noord-Amerika voor fr. 21,989; Frankrijk voor fr. 2,279; de Ionische eilanden voor fr. 51,763; de Nederlanden voor fr. 53,610 (aan krenten); Toscana voor fr. 2,222; Turkije voor fr. 14,798.

De invloed van den slechten krenten-oogst deed zich ook op de scheepvaart gevoelen, daar 113 schepen minder aankwamen en 83 minder uitzeilden dan in 1851. Aangekomen zijn 368 schepen, metende 30,872 lasten, als: 11 Engelsche, 65 Oostenrijksche, 4 Romeinsche, 13 Spaansche, 2 Fransche, 229 Ionische, 6 Malthezer, 23 Napelsche, 6 Sardinische, 7 Toscaansche en 2 Turksche.

Uitgezeild zijn 308 schepen, metende 33,344 lasten, als: 42 Engelsche, 21 Oostenrijksche, 2 Romeinsche, 108 Jonische, 17 Maltheser, 19 Napelsche, 2 Nederlandsche (metende 261 lasten), 99 Turksche schepen, 1 Amerikaansch, 1 Spaansch en 1 Fransch schip.

Het eene Nederlandsche schip, *Herstelling*, van 50 lasten, vertrok met krenten naar Hamburg; het andere, *Johannes Linthorst*, van 72 lasten, met dito naar Amsterdam. Buitendien ging nog naar Amsterdam, in April 1852, een Fransch schip met krenten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De minister van rijkspolitie heeft dezer dagen eene aanschrijving aan de prefecten gerigt, waarin hij, op den voorgrond stellende dat het gouvernement krachtens de bestaande wetgeving bevoegd is aan buitenlanders het verblijf in Frankrijk te ontzeggen of op bepaalde voorwaarden te vergunnen, de regelen herinnert en aanvult, welke het bestuur in de behandeling van politieke vlugtelingen te volgen heeft. Deze regelen komen hierop neder: wering der uitgewekenen uit Parijs, Lyon en Marseille, en verder uit de grensdepartementen die het naast bij het land liggen waaruit een vlugteling afkomstig is; toelating der uitgewekenen op Fransch grondgebied, behalve wanneer het gouvernement den toegang ontzegt aan eene of andere klasse van vreemdelingen, die uit een ver afgelegen land afkomstig, reeds in een tusschen beide liggend land eene wijkplaats hebben gevonden.

— In een vorig nommer is gewaagd van een nieuw mandement van den bisschop van Orleans tegen het dagblad *l'Univers*. Dit stuk waarvan de inhoud en strekking reeds gedeeltelijk bekend was, werd gedrukt, toen het schrijven van den paus aan de Fransche praelaten [zie ons nommer van den 13den dezer] te Orleans ontvangen werd; de bisschop, daardoor met 's Pausen wensch en denkwijze bekend geworden zijnde, heeft dadelijk, gelijk aan de *Indépendance Belge* gemeld wordt, het drukken doen staken en het mandement niet uitgevaardigd.

BELGIE.

In de zitting van den Belgischen Senaat van den 13den dezer is rapport uitgebragt over het reeds door de Kamer van Vertegenwoordigers aangenomen wets-ontwerp, strekkende om concessie en ondersteuning van staatswege te verleenen voor het aanleggen van eenen spoorweg in Kempenland, van Lier tot Turnhout. Het rapport strekt tot aanbeveling der voordragt.

Bij de Kamer van Vertegenwoordigers is den 13den de beraadslaging voortgezet over de door eenige leden gedane voorstellen tot wijziging der wet op de burgerwacht. Wanneer en hoe deze beraadslaging afloopen zal, is nog onzeker.

De centrale sectie aan welke de Kamer het wetsontwerp tot vaststelling der organisatie van het leger had verzonden, heeft haar onderzoek geëindigd en de voordragt in de hoofdzaak onaannemelijk geacht. Zij zal spoedig rapport uitbrengen.

ITALIE.

Volgens berigten uit Weenen van den 14den dezer, heeft de Sardinische gezant, de graaf Revel, die stad verlaten en zich met verlof naar Turyn begeven, na een der aan het gezantschap verbonden personen met het aanhouden der diplomatieke betrekkingen belast te hebben.

De Sardinische kamer van afgevaardigden heeft zich den 9den dezer met groote meerderheid vereenigd met een reeds door den Senaat aangenomen wets-ontwerp tot wijziging der bestaande bepalingen op de wissel- en orderbrieven van niet handeldrijvende personen.

SPANJE.

Uit Madrid verneemt men wederom gebeurtenissen van gewigtigen en onverwachten aard. Den 9den dezer had, gelijk in ons vorig nommer gemeld is, het ministerie zijn ontslag aangeboden. Daarop is den 10den te Madrid een koninklijk besluit bekend gemaakt, waarbij het ontslag van slechts één lid van het kabinet, den minister van justitie, aangenomen werd, alsmede een besluit tot afzetting van alle staatsambtenaren, die als senaatsleden met de minderheid tegen het ministerie hadden gestemd omtrent het bezwaarschrift van den maarschalk Narvaez. Doch twee dagen later, den 12den dezer, heeft de Koningin het ontslag van het geheele ministerie aangenomen, de vorming van een nieuw bewind opgedragen aan den generaal Lessundi, den opperbevelhebber der gewapende magt in de hoofdstad, en de wetgevende kamers doen oproepen om hare sedert den 8sten dezer geschorste vergaderingen te hervatten. De nadere verklaring van deze door telegraphische berigten bekend geworden feiten zal waarschijnlijk in de langs den gewonen weg te wachten berigten gevonden worden.

De geest der discussien, die bij de Spaansche kamers in de laatste dagen vóór de schorsing harer zittingen gevoerd zijn, laat zich opmaken uit de beide volgende bijzonderheden. In de zitting van den senaat van den 6den dezer, waarin over de door het vorige ministerie verleende spoorwegconcessien gehandeld werd, zeide de markies del Duero, dat er een veelvermogend persoon was die een noodlottigen invloed op het tegenwoordige en het vorige kabinet uitoefende en die den generaal Narvaez rusteloos vervolgde omdat deze president-minister zijnde, verklaard had ook in de daad het bewind te willen voeren; die persoon had gemeene zaak met den bankier Salamanca gemaakt, en zoo had deze bankier eene spoorwegconcessie kunnen verkrijgen die even voordeelig voor hem zelven was als strijdig met de wet en met het algemeen belang. Deze zinspeling op den Hertog van Rianzares, den echtgenoot der Koningin-moeder, werd aan de zijde der oppositie toegejuicht, en door den president-minister beantwoord met een protest en met de verklaring dat het ministerie niet onder eenigen onwettigen invloed stond. In de zitting der kamer van afgevaardigden van den 7den beweerde de generaal Prim dat Spanje sedert 1843 door alle ministerien als een wingewest en als eene goudmijn behandeld was en dat hij de regering des noods met geweld beletten zou plannen van reactie uit te voeren.

BEURS-BERIGTEN. (*Naar officiele opgaven.*)

Parijs 13 April. Fransche 3 pcts. rente fr. 80.40; — idem 4$^{1}/_{2}$ pcts. fr. 103.00.

Londen 13 April. Engelsche 3 pcts. gecons. 100$^{5}/_{8}$ pct. — Nederl. 2$^{1}/_{2}$ pcts. schuld — pct.; — idem 4 pcts. 96$^{1}/_{2}$ pct.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.